

קיצור יד אשכול התמר באמצעות חמרים כימיים 1990/91

גדעון זיר - מו"פ ערבה - תחנת נסיונות ערבה.

תקציר

במטרה לגרום לקיצור (אי התארכות) יד האשכול בתמר מזן דקל נור נוסתה שיטה נוספת להחדרת החומר לעץ, לאחר הנדרש. החומר שנוסה הינו פקלובוטריזול = קולטר, חומר שבגדולים אחרים גרם לציפוף פרקים ומנע התארכות. מטרת הניסוי לגרום ליצירת עץ בעל אשכולות הנישאים על גבי ידות קצרות וזקופות, צורה שתאפשר ניעור הפרי באמצעות מנער גזע.

חמרים ושיטות

ב-1.1.91 הוגמאו 5 עצי דקל נור במטע יטבתה, עצים בגיל 18 שנה. העצים הוגמאו בתמיסת קולטר בריכוז של 5% פורמולציה מסיסה, התמיסה הובאה לדרגת PH של 2.5 בעזרת H_2SO_4 מרוכזת (98%). בכל עץ נבחרו 2 כפות בנות שנה משני צידי העץ. קצה הכף (כ 50 ס"מ) הוסר והקצה נוקה מההוצים לאורך של 30 ס"מ. הקצה המנוקה הוכנס לבקבוק פלסטי שתכולתו 1 ליטר ובו 1 ליטר מהתמיסה הנ"ל והפתח נאטם למניעת התאדות ע"י סרט פלסטי. הערה - העצים הם אותם עצים שאשתקד נוסה בהם החדרת הקולטר ע"י שפיכת החומר למרכז העץ (בין הלולבים).

תוצאות

נערך מעקב אחרי העלמות התמיסה מהכלים:

- ב-20.1.91 נמצאה כמות של 850 סמ"ק לכלי (ממוצע).
- ב-25.2.91 נמצאה כמות של 800 סמ"ק לכלי (ממוצע).
- ב-25.3.91 נמצאה כמות של 650 סמ"ק לכלי (ממוצע).
- ב-28.4.91 נמצאה כמות של 450 סמ"ק לכלי (ממוצע).

במידה האחרונה אובחנה התחלת התייבשות בקצוות הענפים הנתונים בתוך תמיסה.

ב-20.5.91 נערכה מדידת אורך ידות האשכול. נבחרו באקרי 2 אשכולות לעץ, האשכולות הגבוהים ביותר בנקודת הגישה לעץ. המדידה נעשתה מתחילת הסיבים עד תחילת השרביטים.

<u>אורך הידות בעצי הבקורת</u>	<u>אורך הידות בעצים מוגמאי פקלובוטרזול</u>	
125	125	.1
170	160	.2
175	185	.3
180	135	.4
125	140	.5
155	155	.6
210	185	.7
190	180	.8
160	170	.9
195	190	.10
175	200	.11

ממוצע ליד אשכול = 169 ס"מ

ממוצע ליד אשכול = 166 ס"מ

מסקנות ודיון

לא נמצא הבדל בין העצים המטופלים בקולטר ובין עצי הבקורת יתכן שחלק מהתמיסה התאדה ולא נצרך ע"י העץ שכן האיטום הפלסטי נפגם מדי פעם וגרם לחשיפת התמיסה - דרך פתח הכלי - (בקבוק שפתח הפיה שלו קוטרו 3 ס"מ) להתאדות.